

Posamezne številke:
Navadne Din —75,
ob nedeljah Din 1.—.

„TABOR“ izhaja vsak dan, razven
nedelje in praznikov, ob 18. uri z
datumom naslednjega dne ter stane
mesečno po pošti D 10.—, za ino-
zemstvo D 18.—, dostavljen na dom
D 11.—, na izkaznice D 10.—,
inzerati po dogovoru.

Naroča se pri upravi „TABORA“
MARIBOR, Jurčičeva ulica št. 4.

Poslaniha plačana v gotovini. Cena današnje številke 1'50 Din.

TABOR

Posamezne številke:
Navadne Din —75,
ob nedeljah Din 1.—.

UREDNIŠTVO se nahaja v Mari-
boru, Jurčičeva ul. št. 4, I. nad-
stropje. Telefon interurb. št. 276.
UPRAVA se nahaja v Jurčičevi
ulici št. 4, pritličje desno. Tele-
fon št. 24. — SHS poštnoštevnica
številka 11.781.

Na naročila brez denarja se ne
ozira. — Rokopisi se ne vračajo.

Naslov

Maribor, nedelja 5. julija 1925.

Leto: VI. — Številka: 149.

Tit. Knjižnica liceja
Ljubljana

Premeteni ali blazni Lederer?

BUDIMPEŠTA, 3. julija. Na smrt ob-
sojeni nadporočnik Lederer, ki je umoril
skupno z ženo mesarja Koudelko in proti
čigar ženi se pravkar vrši porotna raz-
prava, je začel kazati v zaporu znake
verske blaznosti. Morilca bodo preiskali
zdravniki, da doženejo, ali morda ne si-
mulira.

Pogajanja se nadaljujejo.

Še nobena odločitev v radikalsko-radikal-
ski h kralju na Bled. — Radičevci od-
bravajo tudi načrt tiskovnega zakona.

BEOGRAD, 4. jul. Sinoči je bila seja
ministrskega sveta. Minister Trifković
je poročal o pogajanjih z radičevci. Ta-
koj po seji je minister dr. Žerjav odpo-
toval v Ljubljano in ga bo jutri sprejel
kralj v avdienco. Tej avdienci pripisu-
jejo velik pomen za nadaljni razvoj po-
litičnega položaja. Na seji ministrskega
sveta so razpravljali tudi o razdelitvi
reparacij in o otvoritvi nove železniške
proge Gračac—Kuin.

BEOGRAD, 4. jul. Radičevci in radi-
kali se pogajajo o vseh političnih vpra-
šanjih bi Radičeva stranka soglašala z
zakoni, ki so bili sklenjeni v zakono-
dajnem odseku zlasti s tiskovnim. Danes
ob 10.30 se je vršila tretja seja. Pravijo,
da so se sporazumeli v vsem, kar je bilo
danes na dnevnem redu.

BEOGRAD, 4. jul. Ljuba Davidović
je poslal Pavlu Radiču pismo, v katerem
ga prosi, da ga Radič točno obvešča o

poteku pogajanj, kakor Pašić obvešča
Pribečevića. Davidović meni, da so Ra-
dičevci še vedno člani bloka narodnega
sporazuma, kateremu je on (Davidović)
predsednik.

BEOGRAD, 4. jul. »Vreme« poroča iz
vrst samostojnih demokratov, da bodo
napovedali morebitni koaliciji RR oster
parlamentarni boj in da pozneje nebo-
do stopili v eventualno novo koalicijo z
radikalci.

Dr. Pivko odpotoval v Maribor.

BEOGRAD, 4. jul. Narodni poslanec
dr. Pivko odpotoval danes v Maribor.

Justica bolgarskih tolp.

SOFIJA, 3. julija. V Slatini se je po-
javila iz 40 mož obstoječa roparska tolpa,
ki so jo vodili bratje Domkulov. Tolpa
je prisilila poveljnika milice, da si je
moral sam izkopati grob pred občinsko
hišo, nakar so ga z bodali usmrtili.

Naše delo.

(Izvelek iz poročila oblastnega tajnika
na letnem občnem zboru oblastne

Moje tajniško poročilo bo operiralo z
statistiko, ki naj poda sliko našega dela
od zadnjega občnega zbora dne 25. nov.
1923 pa do danes, sliko današnjega sta-
nja naše organizacije v mariborski ob-
lasti ter samo v kratkih potezih tudi
smernice našega bodočega dela, ki so po-
dane že same na sebi z izkustvi iz prete-
klosti.

Ko so nas leta 1923 v takratnem raz-
vojem gibanju presenetile volitve, ka-
tere so nam donesle formalni neuspeh,
je to pač trenutno uplávalo na posamez-
ne naše somišljenike in organizacije. To-
da malu smo se zopet našli in na pod-
lagi trde šole, katero smo dobili pri vo-
litvah 18. febr. 1923, smo se zavedli, da
je edino dobro razpredena organizacija
podlaga bodočim uspehom. Samozavest je
narasla in številke nam kažejo, kako
veliko delo se je izvršilo tekom poldru-
gega leta.

Število organizacij raste.

Ob priliki občnega zbora 25. nov. 1923
smo imeli vsega skupaj 34 organizacij,
danes jih imamo 99, torej za 65 več. Kra-
tek pregled nam kaže, da je bilo leta 1923
v srezu Šmarje 8 organizacij, danes jih
je 13, v srezu Maribor levi breg 4, danes
11, v srezu Maribor desni breg 2, danes
10, v srezu Ljutomer 4, danes 4, v srezu
Celje 3, danes 9, v srezu Ptuj 4, danes 10,
v srezu Konjice 2, danes 5, v srezu Gor.
grad 2, danes 6, v srezu Slovenjgradec 2,
danes 2, v srezu Murska Sobota 1, danes
9, v srezu Dol. Lendava 1, danes 11, v
srezu Prevalje 1, danes 9. Poleg tega imamo
v krajih, ki so pri zadnjih volitvah
dali lepo število naših glasov, pa se še
do danes niso dale osnovati krajevne
organizacije, poverjenišтва, in sicer v
srezu Celje 9, v srezu Dol. Lendava 4, v
srezu Konjice 2, v srezu Ljutomer 5, v
srezu Maribor desni breg 11, v srezu Ma-
ribor levi breg 13, v srezu Gornji grad 2,
v srezu Prevalje 5, v srezu Ptuj 17, v sre-
zu Slovenjgradec 8 in v srezu Šmarje 6,
torej skupaj 82.

Pri tem povdarjam kot zelo važno, da
je od vseh 99 organizacij jih 36 v mestih
in trgih, na deželi pa 63. Iz tega lahko
sklepate, kako močno se razširja naša
strankina organizacija med podeželskim
ljudstvom in kako krivo so sodili tisti,
kateri so prerokovali, da je Demokratska
stranka na kmetih nemogoča.

Kmetje in obrtniki so z nami.

Ker so pa tudi naši trgi po velikem
žetju kmečkega značaja (vzemite samo tr-

SDS za mariborsko oblast V. Spindlerja
organizacije dne 20. junija 1925).

ge Verzej, Lemberg, Središče, Podsreda
itd.), lahko mirno trdimo, da je v naših
organizacijah organizirano po ogromni
večini naš kmečko ljudstvo, naši po-
deželski obrtniki v zvezi z našo inteli-
genco, kar povsem odgovarja programu
in idejam naše stranke. Naša stranka v
mariborski oblasti postaja vedno bolj
stranka malega človeka, stranka vsega
ljudstva in mora z vso odločnostjo od-
klanjati da bi jo kdo bodisi iz lastnih
bodisi iz drugih vrst hotel proglašati za
meščansko ali gosposko stranko ali po-
dobno. Samostojna kmetijska stranka, ki
je bila osnovana na frazi kmečkega raz-
rednega boja, in poleg nje narodno-so-
cijalna stranka izginjata v mariborski
oblasti vedno bolj.

Statistika strankarskega dela.

Oblastna organizacija je imela vsega
skupaj 6 sej širšega oblastn. načelstva,
5 sej ožjega oblastnega načelstva in 5
sej eksekutive obeh načelstev za maribor-
sko in ljubljansko oblast. V času od zad-
njega občnega zbora je bilo prirejenih
155 javnih shodov, 52 zaupnih shodov, 65
ustanovnih zborov krajevnih organiza-
cij, 43 sreskih zborov, 6 kulturnih pre-
davanj, 4 gospodarska predavanja in 6
zborovanj Samostojne strok. del. Unije,
torej vsega skupaj 408 zborovanj. Poleg
tega se je vršila politična šola v Mari-
boru od 11. do 15. februarja 1924 ter 4
enodnevni politični tečaji v Mozirju,
Konjicah, Ljutomeru in Murski Soboti.
Za jesen se pripravljata dve politični šo-
li in sicer ena v Mariboru in ena v Ce-
lju, poleg tega pa dva enodnevna tečaj
za vse tajnike krajevnih organizacij v
davčnih zadevah.

Mladinska organizacija.

Pripravlja se tudi ustanovitev poseb-

ne mladinske organizacije bodisi kot sa-
mostalne organizacije s posebnimi statu-
ti po vzoru, kakor imajo to v ljubljans-
ki oblasti, bodisi kot mladinski odseki
naših že obstoječih in bodočih organi-
zacij.

Zveza kulturnih društev.

Z zadovoljstvom povdarim, da se je
baš večeraj ustanovil tudi poseben odsek
Zveze kulturnih društev za mariborsko
oblast ter se bo tako tudi kulturno delo
s predavanji, prireditvami itd. v naši ob-
lasti obnovilo in poglobilo.

Srečke organizacije.

Kot vez med posameznimi krajevnimi
organizacijami in poverjeništvimi obstoja-
jo v vsakem srezu srečke organizacije.
Po nekod so se v okviru sreskih organi-
zacij ustanovile še posebne okrajne or-
ganizacije, tako n. pr. za prevaljski
okraj v varstvo specialnih lokalnih in-
teresov dotičnih krajev.

Delo v oblastnem tajništvu.

Tajništvo je prejelo od zadnjega ob-
čnega zbora pa do danes 3382 dopisov,
ekshibitna knjiga odposlanih dopisov pa
izkazuje v tem času visoko število 4114.
Pri tem pa pripominjam, da so pod po-
sameznimi številkami vpisane tudi od-
pošiljatve raznih okrožnic, katerih je
mnogokrat šlo po več sto pod eno ekshi-
bitno številko, tako da dejansko število
odposlanih dopisov (ne všteti razne pla-
kate, brošure, letake itd.) znaša 7531. Taj-
ništvo skuša vzdržati trajen stik z orga-
nizacijami in poverjeništvimi ne potem do-
pisovanj, ampak zlasti tudi potem oseb-
nih stikov na sestankih itd.

Občinske volitve

v letu 1924 so dale novo pobudo našemu
delu. Razposlali smo okrožnice na vse
naše organizacije in poverjenike glede
postopanja pri občinskih volitvah. Žali-
bog, da se naši somišljeniki v mnogih
krajih niso zavedali velike važnosti ob-
činskih volitev tudi iz političnega stali-
šča ter so bili ali popolnoma pasivni ali
pa so po sklepu kompromisa pustili kle-
rikalcem vlagati kandidatne liste tudi z
naprednimi kandidati pod firmo SLS. —
Kljub temu pa so volitve v splošnem iz-
padle častno za napredno stvar in lahko
danes konstatiram, da je znatno število
občin v demokratskih rokah, in da imamo
v mnogih drugih občinah znatne in
uplívne manjšine. V vseh treh autonon-
nih mestih je demokratska stranka od-
ločno zastopana ter ima v Mariboru pod-
župana, v Celju in Ptuj pa župane. De-
mokratske župane imamo tudi še v me-
stih in trgih Konjice, Vitanje, Gor. Rad-
gona, Ljutomer, Verzej, Slov. Bistrica,
Mozirje, Marenberg, Ormož, Šoštanj,
Podčetrtek, Rog. Slatina, Šmarje, dočim
je v Središču z našo večino bil izvoljen
za župana zastopnik SLS. Poleg tega
imamo tudi na deželi v kmečkih občinah
lepo število demokratskih županov goto-
vo nad 50. Iz tega vidite, da ni prazna be-
seda o razširjanju naše stranke po deže-
li, vidite pa tudi, kako važno delo vrše
naši možje v našem državnem ustroju pri
konsolidaciji razmer.

Uspehi pri volitvah v skupščinah.

Volitve v narodno skupščino 8. febr.
tl. so dale zopet novega netiva našemu
delu. Podvig glasov od 450 na 9200 je
predvsem uspeh našega organiziranega
dela, uspeh formalne moči naših organi-
zacij in njihovega podrobnega dela. Ko
bi bili vsi naprednjaki in polni meri raz-
umevali svojo dolžnost, da je samo v
podrobni agitaciji podlaga za uspeh, bi
bil formalni uspeh še večji in bi mogli

računati z najmanj dvemi do tremi po-
slanci.

Rezultat volitev v skupščino je pa va-
žen tudi radi tega, ker je pokazal, da je
možno računati v naši oblasti s protikle-
rikalno večino tudi pri raznih drugih vo-
litvah, ako bi ljudje končno prišli do po-
litične treznosti in uvidevnosti. Iz tega
stališča bo zlasti treba presojati vpraša-
nje volitev v oblastno skupščino, saj je
bilo pri volitvah 8. febr. oddanih 58.947
protiklerikalnih glasov napram 46.813
klerikalnim.

Po volitvah smo maravno s podvojeno
močjo šli na delo za utrditev naše orga-
nizacije, da tako ustvarimo za bodoče vo-
litve predpogoje, da se afirmira naša ide-
ja še z večjo formalno močjo.

Poslanec dr. Pivko.

Pri tem moram s hvaležnostjo povda-
riti, da nam z vso vnemo pomaga pri na-
šem delu naš neumorno delavni poslanec
dr. Pivko, kateri je ne le za časa volitev
obiskal nad 50 shodov, ampak je tudi ta-
koj po volitvah zopet šel med narod in
kateri v Beogradu z naravnost nadčlo-
veško neumnostjo vrši poleg svojih
poslanskih dolžnosti v skupščini in odse-
kih drobno delo intervencij na vse stra-
ni ter sem prepričan, da znaša število
njegovih aktov, katere je moral tekom
časa rešiti, že nad tisoč. Pri tem pa mo-
ram povdariti ponovno, da moramo va-
rovati moči našega žalibog edinega po-
slanca s tem, da se mu ne nalačajo stva-
ri, katere lahko stranka sama opravi, da
lje da se ne obračajo ljudje na njega di-
rektno, ampak potem organizacije. Le
tako bo mogoče, da se njemu ne bo tre-
balo baviti z malenkostmi, katere lahko
opravi bodisi tajništvo, bodisi predsed-
stvo oblastne organizacije. Saj se je celo
že zgodilo, da so se ljudje obračali na
njega, naj jim preskrbi službo, posojila
itd. Konstatirali smo tudi, da so se obra-
čali na njega ljudje, ki niso in ne bodo
nikdar naši somišljeniki in od katerih
vemo, da ob vsaki priliki zabavljajo pro-
ti stranki in tudi proti poslancu. V in-
teresu stvari in v interesu našega po-
slanca je, da se njemu izročajo samo
stvari, glede katerih je treba, da jih on
v Beogradu izposluje. Zato bomo v bodo-
če po dogovoru z g. poslancem še strožje
gledali na to, da se vsakdo obrača na
njega potem organizacije. Njemu pa za
njegovo dozdajno delo zlasti v kolikor je
podprl naše oblastno tajništvo in oblast-
no organizacijo, najiskrenejša hvala. —
(Burne ovacije zborovalcev dr. Pivku).

Naše delo se mora v dozdajni smeri še
potencirano nadaljevati. Naše organiza-
cije morajo v političnem pogledu zasle-
dovati vse dogodke v svojih okolišjih in
o njih voditi računa, v vsakem slučaju
če je to potrebno, storiti vse korake v
interesu ljudstva in poklicati na pomoč
srečke ali oblastno organizacijo, kjer sa-
me ne bi bile v stanu kaj izvršiti. Nepre-
stano morajo imeti v evidenci volilne
imenike v svojih občinah ter biti tudi
vedno na tekočem glede stanja svojih po-
zicij in nasprotnih. Brigati se je treba
zlasti za razne volitve v občinske zasto-
pe, krajne šolske svete, tudi v cerkveno-
konkurenčne odbore itd.

Z novo vnemo na vsestransko delo!

V gospodarskem pogledu je naloga
naših organizacij, da podpirajo stremle-
nja naših gospodarskih krogov, bodisi
kmetijskih, obrtniških ali rokodelskih in
pa našega delavskega stanu. Podpirati
morajo snovanje gospodarskih združenj
in bomo tekom najkrajšega časa stopili v
akcijo glede snovanja zavarovalnih za-
drug za živino. Podpirati morajo snova-
nje kmetijskih kreditnih združenj, združ-
nih elektrarn itd., podpirati stremljenje
za prirejanje kmetijskih predavanj, ali
pa jih same prirejati. Tozadevno so nam
že razni kmetijski strokovnjaki rade-
volje obljubili, da poidejo z veseljem
predavat na zborovanja, ki jih priredijo
naše organizacije, kakor v St. Jurju ob
Pesnici, St. Ilju v Slov. gor., Ptujski go-
ri, Bregu pri Ptuj in druge zavzele za
razna važna gospodarska vprašanja, na
primer glede izvoza vina, glede carin-
skih cest preko meje, carinjenja na ob-
mejnih postajah itd.

Na kulturnem polju prosimo naše or-
ganizacije, da povsod podprejo delo že

V soboto 4. julija v restavraciji „Union“ (Valjak)

Cafova ulica (preje Bioskop)

Tudi ob slabem vremenu

Vstop prost

Družinski večer priredi Jugosl. Matica

Vstop prost

Sodeluje godba „Drava“ in več pevskih zborov

Jugoslovani — spomnite se bratov tam preko...!

poprej omenjenega odseka Zveze kulturnih društev za mariborsko oblast. Za vse in povsod pa velja, da morajo naše organizacije same v sebi imeti duha iniciative za delo, da ne smejo pričakovati vsega samo od tajništva ali centrale, ampak, da morajo same v svojih okoliših od časa do časa, zlasti pa, kadar se pojavi kakšno važno vprašanje, sklicati sestanke in shode in seje in tako navajati potom razprav in debate ljudi k političnemu mišljenju in udejstvovanju. To velja tudi za predstojajočo oblastno volitve, da vsaka v svojem delokrogu stori potrebne korake, da bomo vsaj pri teh volitvah prišli do skupnega nastopa naprednih elementov.

Naše časopisje.

Ne bom razpravljati letos o važnosti razširjenja našega demokratskega časopisja. Povdarjam samo, da je treba naš skupni demokratski tednik »Domovino« še bolj, kakor je danes že razširjen, upeljati v koliko mogoče vsako kmečko, obrtniško in delavsko hišo. Treba pa je tudi, da naši ljudje pridno dopisujejo, ker se bo samo tako vzdržal list tudi za našo mariborsko oblast zanimiv in privlačen.

Da smo na pravi poti glede jačanja naše organizacije, nam dokazuje tudi priznanje naših nasprotnikov, zlasti okrožnično tajništva SLS, v Mariboru z dne 23. marca in 4. aprila 1925, kjer priznavajo naš napredek in izražajo obenem strah pred prihodnjimi volitvami.

To je, kolikor je to v tem kratkem času mogoče, pregledna slika našega dela v preteklosti, stnje naše organizacije v sedanjosti in nekaj malega načrtov za bodočnost.

Vsem onim, kateri so v trdni zavesti, da je samo v duhu in organizaciji moč in uspeh, pripomogli k utrditvi naše organizacije, bodi na tem mestu izrečena iskrena zahvala, vsem skupaj pa ravno tako iskren poziv, da s podvojenim in podsetorjenim silo tudi v bodoče podpirajo naše delo, da bomo tako ob prihodnjem zboru še z večjim ponosom gledali na nove uspehe našega dela in da bomo vedno bližje ciljem prave demokracije, katerim smo posvetili svoje duševne sile.

Zdravo!

Doma in po svetu.

— Klerikalna častikraja žigosana pred sodiščem. Klerikalna stranka zahteva od svojega tiska, da mora njene nasprotne kar najbolj črniti in klevetati, kakor to priporoča neki jezuit, češ, da se bodo potem dobri ljudje odvrnili od njih. Klerikalna stranka je zato moralno

odgovorna za vse zoprne klevete, ki izhajajo v njenih glasilih. Te dni se je moral odgovor, urednik »Slovenskega Gospodarja« ponovno zagovarjati pred sodiščem. Tožil ga je poslanec dr. Pivko radi očitanja nečastnih dejanj in zaničljivih lastnosti. Tožbo sta zastopala odvetnika dr. Koderman in dr. Slokar. Odgovorni urednik je izjavil, da dotičnega članka v »Slov. Gospodarju« ni čital. Bil je obsojen radi zanemarjanja uredniških dolžnosti na 500 Din globe, oziroma 5 dni zapora. Ob istem času je bil »Slovenski Gospodar« obsojen radi tožbe Karla Goloba, rudarskega nameščenca v Laškem. Tudi o njem je objavil »Slov. Gospodar« klevete, nanašajoče se na njegovo delovanje kot občinski odbornik. Gosp. Golob je namerč demokrat, zato pa klerikalci menijo, da mu smejo prosto krasti čast. Odgovorni urednik tudi tu ni mogel nastopiti dokaza resnice in je bil obsojen radi zanemarjanja uredniških dolžnosti. Tako dela klerikalna stranka s svojim tiskom. Ukrade nasprotnikom čast, nato pa pusti odgovor, urednika na cedilu. Razumemo, zakaj si klerikalci zopet žele imunih odg. urednikov in popolne svobode častikraje, ki jo oni imenujejo »tiškovna svoboda«.

— Žebot je zopet prišel prepozno. Od Sv. Lenarta v Slov. gor. nam poročajo: Dne 2. junija smo imeli v teh krajih hudo točo, ki je zapustila visoko škodo. Tukajšnja krajevna organizacija SDS je takoj storila vse potrebno, da bi se dobila prizadetemu prebivalstvu pomoč s podporami in odpisom davkov. Obvestila je vse občine, da imajo takoj naznaniti škodo, informirati velikega župana in srezkega poglavarja ter nujno zaprosila posl. dr. Pivka, da naj posreduje pri poljedelskem ministru za podporo. Mariborsko srezko poglavarstvo je že poslalo svojega organa, da si je ogledal škodo; posl. dr. Pivko je sporočil, da poljedelsko ministru le še čaka poročila srezkega glavarstva. A glej ga, pravega »prijatelja ljudstva«! Poslanec Žebot se je oglasil po 14 dneh in sklicuje za nedeljo 5. tm. zaupni sestanek, da se posvetuje o pomoči po njim prizadetim občanom. Sicer je zamudil določeni rok, ali to ga ne moti, da ne bi posredoval pri oblastih. In kadar se bo pokazal uspeh, ne bo to zasluga onih, ki so se o pravem času pobrigali za prebivalstvo, temveč zasluga g. Žebota in klerikalcev. Kaj za to, če je prišel prepozno! No, hvala Bogu, da je vedno manj ljudi, ki temu verjamejo.

— Št. Ilj v Slov. gor. Kakor smo že poročali pred tedni, priredi pevsko društvo »Obmejni Zvon« iz Št. Ilje v nedeljo 5. tm. svojo poletno veselico v vseh prostorih g. Iv. Baumana tik ob kolodvoru. Za to veselico, ki je priprava k proslavi

petletnice obstoja društva, vlada že veliko zanimanje pri prijateljih petja in godbe, kakor tudi pri onih, ki sovražijo napredovanje nacionalne misli v obmejnih krajih, katero goji imenovano društvo. Hoteli so jo celo prepovedati, iz omejiti, a višje glave uvidevajo, da je pri petju in pri godbi strankarstvo postranska stvar ter je veselico v polnem obsegu dovolilo. Svoje sodelovanje sta prijavi tudi bratski društvi »Jadran« iz Maribora in »Zarja« iz Pobrežja. Ta dan napravi svoj pešizlet »Sokol« iz Maribora in Jarenine ter kolesarsko društvo »Perun«. Dobili smo tudi posebni vlak, ki bo vozil iz Št. Ilje okrog 23. ure (11. ure), ali po potrebi. Spored veselice bo jako pester! Začetek takoj po prihodu vlaka.

— Ruski dan. Dne 2. avgusta tl. se bo vršil po vsej državi »ruski dan« z nabiranjem darov za ruske begunce. Priporočati je, da bi občinstvo po možnosti podprlo to akcijo, kajti ruski emigranti — med katerimi je večina inteligence — so po ogromni večini brez vseh sredstev.

— Češkoslovaška dobavlja stroje sovjetski Rusiji. Kakor poročajo češkoslovaški listi, se pogajajo predstavniki sovjetske republike v Pragi z češkimi tovarnami radi dobave strojev za Rusijo. Pogajanja so uspešna. Največja naročila so dobile železarne v Vitkovih in Prva brnska tovarna strojev.

— Poljsko-češko podjetje v Jugoslaviji. Iz praških listov posnemamo, da snuje nekaj tekstilnih industrijalcev družbo, ki bi postavila v Jugoslaviji več tvornic za tekstilno blago. Češki kapital bi bil zastopan v tem podjetju s 40 odst. Tekstilne tvornice bi izdelovale cenejšo pavlo.

Zborovanje našega učitelstva v Šoštanju.

4. in 5. julija zboruje v Šoštanju na V. pokrajinski skupščini UJU, poverjeništa Ljubljana, naše narodno in napredno učitelstvo iz Slovenije.

Spored skupščine je naslednji:

V soboto, dne 4. julija se vrši ob pol 10. uri dopoldne seja širjega sosveta z odseki v dvorani Sokolskega doma. Nato se vrši

zborovanje odsekov.

1. Stanovsko in šolsko politični odsek: Projekt novega šolskega zakona, Referent Ivan Dimnik, urednik »Učitelj. Tovariša« v Ljubljani.

2. Narodno-prosvetni in kulturno-pedagoški odsek: Enoten poslovnik za oba odseka, Referent Vilibald Rus, sreski šolski nadzornik v Kranju.

3. Odsek za stanovski naraščaj: Poročilo o delovanju okrajnih odsekov za naraščaj in smernice za bodoče delo. Referent Anton Skala, strokovni učitelj v Mariboru.

4. Odsek za obmejno šolstvo in neodrešeno ozemlje: Poročilo o delovanju in smernice. Referenta določi odsek.

5. Gospodarski odsek: Račun in proračun Pov. UJU. Referent M. Fegic, glavni blaginjak Pov. UJU v Ljubljani.

6. Pravno-obrambni in tiskovni odsek: Ustanovitev pravnega zastopstva za učitelstvo in poslovnika za pravno-obrambno zastopstvo. Referenta določi učiteljsko društvo za Maribor — mesto.

Popoldne ob pol 16. uri se vrši

zborovanje delegacije

1. Otvoritev in overovljenje delegatov.

2. Poročilo poverjenikovo: Poroča pov. tov. Luka Jelenc.

3. Poročilo tajnikovo: Poroča strokovni tajnik tov. Rudolf Dostal.

4. Blaginjakovo poročilo: a) račun poverjeništa, b) proračun poverjeništa, c) račun »Zvončka«, d) proračun »Zvončka«. Poroča glavni blaginjak tov. Mirko Fegic.

5. Poročila odsekov: Poročajo načelniki odsekov.

6. Resolucije za pokrajinsko skupščino dne 8. julija.

Sestava odseka za redakcijo smernic.

7. Nasveti.

Dne 5. julija v nedeljo bo:

pokrajinska skupščina.

Začetek točno ob pol 10. uri v dvorani Sokolskega doma.

Dnevni red:

1. Otvoritev skupščine.

2. »Sedanja doba in učitelstvo«. Poroča tov. Anton Hren, šolski upravitelj v Studenčih pri Mariboru.

3. »Administrativne in pravne zadeve učitelstva z ozirom na sedanji položaj«. Poroča tov. Pavel Flerč, referent v ministru prosvete v Beogradu.

4. Resolucije.

V lepem Šoštanju bo letos zborovalo jugoslovansko učitelstvo Slovenije. Zborovanje se vrši v enem najvažnejših trenutkov: v času, ko bo novi zakon o osnovnih šolah zlomil nasilno klerikalno palico, ki so jo v prejšnjih dobah tako pogosto vihтели iz farovčev nad učitelji. V času, ko dobiva učitelj ono mesto v šoli in šolstvu, ki mu gre.

Najsi so v novem šolskem zakonu tudi senčne strani — in kaj je pač popolno? — nas mora že samo rohnenje slovenskega klerikalizma navdati z zadoščenjem. Videti je,

Kar Odol zlasti odlikuje pred vsemi ostalimi sredstvi za čiščenje ust, je njegova čudovita posebnost, da tvori po izpiranju v ustni duplini nekako mikroskopično tanko kožico, ki je pa pri tem vendarle gosta antiseptična, ki še ure in ure dolgo učinkuje. To dolgotrajno učinkovanje, s katerim se ne more nobeden drug preparat ponášati, jamči vsem onim, ki vsak dan uporabljajo Odol, da so njihova usta sigurno zavarovana proti učinkovanju gnilobnih povzročilcev in klic vretja, ki razjedajo zobe. Odol je res dober.

Anton Skala:

V „Srpskih Atenah“.

Na 25letnici »Nevena« v Novem Sadu smo se razgovarjali o teh dveh dobah. Govorili smo o dobi srbskega nacionalizma, liberalizma in romantizma in se zamislili v dobo, v kateri živimo in ki je pred nami v dobi složnega dela za bodočnost Slovenstva. Pele so se pesmi, ki nam slikajo minule čase in pesmi, ki utrjujejo vero v našo bodočnost.

Na proslavo »Nevenove« 25letnice so prihitela bratska pevska društva iz vse Vojvodine, iz Srema, Slavonije, Srbije, Makedonije in zastopniki društev iz Črne gore in Slovenije. Na umetniškem koncertu, ki je bil sijajna točka proslave 25letnice »Nevena«, je pelo 16 pevskih zborov. Srpsko pevsko društvo »Lira« iz Dalja, Muzičko društvo »Vardar« iz Skoplja v pestrih narodnih nošah, Srpsko zanatlijsko pevsko društvo iz St. Bečeja, Prosvetna zadruga iz Pančeva, Pevsko društvo iz Sombora, Pevska družina iz Kragujevaca, Pevsko društvo »Javor« iz Kikovara, Pevsko društvo »Graničar« iz Subotice, Pevsko društvo iz Rume in 6 pevskih zborov iz Novega Sada. Mladinski zbor Sv. Jovanske šole, pevski zbor drž. gimnazije, ki je pel tudi slovenske in hrvaške pesmi z neverjetno dovršenostjo, dve nemški pevski društvi »Frohsinn« in »Jugendchor«, ki sta peli nemške pesmi, Reform. cerkv.

pevsko društvo, mlado, zelo ambiciozno in že na visoki stopnji sloječe Muzičko društvo Novi Sad, ki ima vse pogoje, da se razvije v društvo kakor »Stankovič« ali »Matica« in končno Srpsko zanatlijsko pevačko društvo »Neven«, ki so mu zastopniki Slovencev iz Maribora poklonili laborov venec in sliko pevskega zbora Gl. Matice. Ob tej priliki so priredili navzočo tisoči srbskega naroda bratom Slovincem dolgotrajne in prisrčne ovacije. Obžalovali so, da ni tudi slovenskega pevskega zbora med njimi, ker radi bi slišali od Slovencev zapeto slovensko pesem. Pevovodje raznih pevskih društev so povpraševali po slovenskih pesmih za mešani ali moški zbor, obljubili smo jim, da jim pošljemo. Proslava 25letnice »Nevena« ni bila nikakoli lokalna prireditve, nego je bila to slavnost celokupne Vojvodine. »Neven«, ki je danes pevsko društvo na visoki stopnji pevske izvežbanosti, z diskretnim, občutenim prednašanjem, je tekom svojega 25letnega delovanja mnogo storilo in pripomoglo, da so se osnovala in vzdržala pevska društva tudi v najoddaljenejših krajih. Izdalo je tri zvezke Bajčevih kompozicij in s tem postavilo temelj za osnivanje pevskih društev v srbskih krajih. Pevsko društvo »Neven« se je začelo snovati prav za prav že leta 1894, ali buimpeštanska vlada mu je vračala pravila vse do l. 1900. in to le, ker so jo pekle besede: Srpsko zanatlijsko pevačko društvo koje će širiti srpsku pesmu. Šele 1900 so bila pravila odobrena,

a ovire in zapreke tudi potem niso prenehale. Toda »Neven« je bil neustrašni pionir srpske zavesti in širjenja srpske pesmi širom Vojvodine, Srema in Srbije — vse do svetovne vojne. Tedaj pa je madjarska vlada »Neven« razpustila in pričela je Golgota za srpski narod, kakor piše Toša Grujić v »Spomenice« o proslavi 25letnice »Nevena«.

Srbski narod zna ceniti veliko delo na polju narodne prosvete pevskega društva »Nevena« v zadnjih 30 letih, zato je prihitel v velikem številu iz vseh krajev na proslavo njegove 25letnice, da se mu oddolži za to ogromno delo.

Na krasni novi društveni zastavi »Nevena«, ki jo je o 25letnici blagoslovil vlada Irenej in ji je kumoval veleposlanik dr. Gedeon Dundjerski, je napis: Haj, što Srbin jošte živi kraj svih tala, Pesma ga je održala njojzi hvala!... Ta stih je napisal srbskemu narodu njegov »najozbilniji, najobimniji i najsvršeni pesnik omladinskog doba« — Čika Jova-Zmaj. Ta stih je bil sinonim vere v zmago, kadar so omladinci-obrotniki snovali pevska društva, tudi kadar so osnovali pevsko društvo »Neven«. Bili smo na grobu slavnega Zmaja-Jovan Jovanovića v Kamenici pri Novem Sadu. Bila so tam vsa pevska društva. — Poklonili smo se velikemu duhu nesmrtnega pesnika. V dobi omladinskega pokreta, ki je vodil duhovno gibanje srbskega naroda iz »Srpskih Aten« Čika-Jova

Zmaj in politično gibanje Svetozar Miletić, to je v dobi taborov, besed, saborov in skupščin, ni bilo brez stikov med Srbi in Hrvati. Borba z Madjari je v tej dobi zelo zblížala Ilirce in Srbe in tudi med Slovinci so bili že tedaj zagovorniki jugoslovanskega narodno političnega programa — bila sta to Korošca Matija Majar in Andrej Einspieler. Toda do uresničenja programa tedaj še ni moglo priti, ker so bili nosilci ideje le posamezniki, ki so morali iskati potov in sredstev, da vcepijo idejo predvsem narodne zavesti in šele potem jugoslovenstva v srca naroda. Narodna pesem je vršila to delo. Slovinci so zbrali svoje pesmi, Hrvati svoje in tako Srbi, pa so peli Slovinci srbske in hrvaške in Hrvati slovenske in srbske in Srbom niso bile nezane slovenske in hrvaške pesmi. Pesem je oblikovala in izobrazovala v Slovincih slovensko, v Hrvatih — hrvaško in v Srbih srbsko dušo. — Ali Srbi so imeli v desnici tudi meč in so se leta 1912. borili s Turki, da ustvarijo telo, v katerim bi bivala i srbska i hrvaška i slovenska duša. — V svetovni vojni l. 1915. pa so v boju preizkušeni Srbi, ko so se preroheni vrnili s svoje Golgote, z ramo ob rami z mladimi Hrvati in Slovinci — dobrovoljci to telo tudi ustvarili. To telo je danes toliko srbsko kolikor hrvaško in slovensko. In v njem biva duša, ki opušča trojno in se preobrazuje v enotno obliko. Narodna pesem je dovršila veličastno delo. Izobrazila je srbsko, hrvaško in slovensko dušo. A na-

da prihaja nekaj, kar bo klerikalizem zadelo v živo. Reforma, ki bo bolela in skelela. Ni za naprednega učitelja, ki se ne bi zavedal, kolikšne važnosti je osamosvojitev šole pred farovžem. Dovolj so znane dolgotrajne in včasih dramatične borbe med obema, zato ni treba izgubljati s tem besede. Klerikalizem je hotel v novi državi izrabiti šolo za utrditev svoje moči, za predpravo, ki si jih svoji nad slovenskim ljudstvom. Zaveda se, da samo s pomočjo šole lahko gospoduje nad ljudsko dušo. To mu je sedaj izpodletelo.

Kakorkoli že bo, uveljavljanje novega šolskega zakona znači novo pot k napredku. Zato gre napredna javnost preko vsega klerikalnega krika in vika ter pozdravlja z vso simpatijo idejno zmago našega učiteljstva nad klerikalnimi načrti.

Vostalem pa vsebuje program zborovanja v Šoštanju tudi več drugih točk, ki bodo pripomogle k večji utrditvi učiteljske stanovske organizacije in moralnega ter gmočnega položaja slovenskega učiteljstva.

Pozdravljamo iskreno na tleh mariborske oblasti zbrano učiteljstvo in želimo njegovi skupščini kar največ uspeha!

Mariborske vesti.

Maribor, 4. julija.

Prvo zborovanje naših žensk.

Moški demagogi na ženskem shodu.

Bivši minister Vesenjaka se vtika v ženske zadeve.

Predavanje o dednem pravu, ki ga je priredilo dne 3. tm. v veliki dvorani Narodnega doma Mariborsko slovensko žensko društvo ob sodelovanju vseh mariborskih ženskih organizacij in ki bi naj bila nekakša manifestacija vseh žen brez razlike strankar, prepričanja za svoje ženske pravice, se je končalo v disharmoniji in neslogi, ki so jo na tem ženskem zborovanju žalibog zakrivila moški.

Po razburjenju, ki že nekaj tednov vlada med našim žensstvom, po zafurkanih noticah v Slovenscu, po dejstvu, da so k odbornicam Maribor. slov. ženskega društva vedno pogostejše prihajale povpraševanja žene, če je res, da bodo sedaj ob vse pravice, da jih bodo spodbili iz služb, da jim bodo odvzete pokojnine, da bodo odslej mogli dedovati samo moški itd., je bilo soditi, da netiljo ogenj politični spekulanti, ki bi morda tudi to nestranksko strokovno predavanje hoteli izrabiti v demagoške svrhe.

Zato so na predvečer predavanja zastopnice ženskih organizacij na predlog pristajnice SLS gospe ravnateljice Stupice sklenile, da se po predavanju samo izglasujejo od zastopnic že odobrene resolucije, besedo pa dobijo za kratke pripombe in izjave samo zastopnice ženskih organizacij; moški se beseda ne da.

Da je bila bojazen pred demagoškim izrabljanjem upravičena, se je pokazalo takoj ob početku predavanja, ko je nerazsodna ženska iz vrst socialistov začela kričati, da zahteva dobro šolo, da more nič srbskega, in se je videlo, da ima krog sebe precejšnje število mahujkanj žensk, ki so na vsak dvig njenih rok začele kričati in ploskati. Vendar se je

seh vrst

1250

letnemu, kakor angl. modnemu suknju, delenu, e-pongu, etamianu in drugemu manufakturnemu blagu

je znižala cene do 30% trdka
F. Mastek, Glavni trs 16
!!! Oglejte si izložbe !!!

predavanje v nabito polni dvorani moglo mirno končati in mu je sledilo burno pritrjevanje. Predavatelj g. notar Ašič je na koncu predavanja prečital resolucije in je enodušno odobravanje cele dvorane smatrali za to, da so bile resolucije soglasno odobrene.

Sedaj pa sta se prijavila k besedi dva moška iz vrst socialistov in SLS. Predsednica vztrajala na sklepu in zahtevala ni dala besede. To pa je izzvalo tak nemir, da se je moralo zborovanje predčasno zaključiti.

Četudi mogoče sklep, da se nobenemu moškemu ne da beseda, ni bil potreben, se vendar mora odobravati, da je predsednica vztrajala na sklepu in zahtevala disciplino, posebno, ker je bilo zborovanje prijavljeno samo kot teoretično, strokovno predavanje. Od obeh moških, ki sta se prijavila k besedi, posebno pa še od bivšega ministra Vesenjaka, se je moralo pričakovati toliko uvidevnosti, da ne vztrajata na zahtevi po besedi, čim sta zaznala za sklep, da se moškemu ne da besed. Ker tega nista storila, pada na nju očitek, da sta rušila slovo in stvar škodovala. Šame pristajnice SLS so po zaključitvi izjave, da jim je zelo žal teh nastopov in da se sramujejo za druge.

Za naše žene in za razsodne iz vrst drugih strank bomo objavili predavanje v našem listu, da bodo vse pravilno podučene o vsebini projektiranega zenačenja zakona o dednem pravu. Naše pristajnice naj uvidijo, da je ločitev duhov neobhodno potrebna, ker se z nerazsodnostjo, ki je pod vplivom demagoških fraz, stvarno delati ne da. Sicer pa izida večerajšnjega večera ne gre jemati pretragično. Bilo bi preoptimiistično, zahtevati od žene ob njenem prvem samostojnem nastopu pravilne orijentiranosti, ko izkušenejši moške za njo niso vedno sposobni.

—O—

m Slovo zaslužnega nadučitelja od šole. Preteklo nedeljo se je na prav srečen način poslovil na mariborski deški šoli njen g. nadučitelj Vabič, ki je po dolgoletnem zaslužnem delovanju stopil v pokoj. Ob tej priliki se je vršil družinski sestanek starišev in sklepna javna skušnija deca, ki je pokazalo starišem naravnost krasne uspehe nadučiteljevega delovanja. G. nadučitelju želimo prijeten, pa zaslužen počitek!

m Odbor za postavitev spomenika v svetovni vojni preminulim vojakom nam je poslal oklic k nabiranju prispevkov. Oklic pa smo prejeli tako pozno, da ga danes ismo mogli objaviti.

m Praksa klerikalnega advokata. Večraj se je vršila pred okrajnim sodiščem zanimiva razprava: odvetnik dr. Karel Slokar je tožil klerikalnega odvetnika dr. Leskovarja radi častikraje. V času najhujšega volilnega boja so namreč iz-

šle v «Slovencu» in «Straži» notice, v katerih se je očitalo g. dr. Slokarju in deloma tudi g. dr. Kodermanu, da sta hoteli v poravnalnem postopanju se nahajajočega trgovca Worscheta ogoljufati za več 100.000 Din. Bil je to nesramen klerikalni «slager». «Slovenec» in «Straža» sta zlobno namigavala o demokratski morali in klerikalci so hoteli iz te izmišljotine kovati političen kapital. Trdili so celo, da bosta omenjena gospoda radi tega «zločina» že kmalu v ječi. Ob istem času je vložil dr. Leskovar pri državnem pravdništvu proti dr. Slokarju ovadbo, s katero mu je očital nečastno postopanje v zadevi Worsche—dr. Irgolič. Za vsakega, ki količkaj pozna razmere, je bilo takoj jasno, odkod potekajo napadi v «Slovencu» in «Straži». Bila je vložena tožba tako proti dr. Leskovarju kot proti «Slovencu», ki je te očitke prvi objavil. Medtem ko preiskava proti «Slovencu» še teče, se je moral dr. Leskovar zagovarjati pred okrajnim sodiščem. Namesto da bi bil v smislu katoliške morale, s katero se trka na prsi, nastopil dokaz resnice, se je izgovarjal, da ni hotel dr. Slokarju, proti kateremu so bili naperjeni glavni očitki in ki ga je tožil, ničesar očitali. Ovadba se nanaša — je izjavil — na dr. Irgoliča in on (dr. Leskovar) je ravnal v dobri veri, da bo na tak način koristil interesom Worschetovih upnikov, ki jih je bil zastopal. Tako je dr. Leskovar pogorel. Bil je obsojen na 500 Din globe, oz. 3 dni zapore. Značilno je, da noče dr. Leskovar nič vedeti o izpadih, ki so izšli v «Slov.» in «Straži», dasi je izvor jasen. Taka je klerikalna morala!

m Mariborski novinarski klub. V ponedeljek, dne 6 tm. ob 17. uri klubova seja v redakciji «Marburger Zeitung». Na dnevnem redu pobiranje članarine ter priprave za občni zbor sekcije in predlogi za kongres. Polnoštevilna udeležba! — Predsednik.

m K izjavi Društva hišnih posestnikov, ki smo jo prinesli v petkovi številki, smo prejeli: Z ozirom na izjavo društva hišnih posestnikov v «Taboru» in «Marburger Zeitung» sem primoran v obrambo društva stan. najemnikov izjaviti sledeče: Do obveznega sporazuma med imenovanimi društvoma ni prišlo, že zato ne, ker za to z g. dr. Perhacem nisva bila od odbora pooblaščen. Pri skupnem razgovoru pri g. županu sva pred zaključkom izjavila, da bova o uspehu razgovora poročala odboru, predvsem pa od g. župana predlaganih 20% dokladah. Na odborovi seji dne 1. julija tl. pa se je storil soglasen sklep, da ima nastali spor radi pobiranja občinskih doklad razsoditi edino le v to poklicana oblast, to je stanovanjsko sodišče. Ako sem prav razumel g. dr. Pivka si je to naziranje ob sklepu svojih izjav in v «Marburger Zeitung» osvojil tudi on sam. Radevolje pa pripoznam, da so kazali gg. zastopniki hišnih posestnikov pri skupnih razgovorih, ki so pa bili, žal, skoraj ves mesec prekinjeni, veliko umevanja, in bo društvo stan. naj. takisto radevolje še vnaprej žnjimi sodelovalo. Interes vseh nas mora biti, skupno delati na to, da si ustvarimo vsaj mirno sožitje, če že drugega ne. — J. Mohorko, predsednik Društva stanov. najemnikov.

m Iz študijske knjižnice. Za čas od 6. julija do 15. septembra ostane «Študijska knjižnica» zaprta. V tem času se bodo izdajale knjige čitateljem le vsako soboto od 9. do 13. ure. Omi, ki porabljajo knjige v študijske namene, oziroma, ki želijo delati v knjižnici, naj to sporočijo ustmeno ali pisмено vodstvu knjižnice.

m Maturanti mariborske realke so izdali kakor lani tudi letos litografin spominski zvezek. Gotovo lepa misel! — Srednješolska doba z vsemi drobnimi dogodki, srečno objadranimi »nevarnostmi«, junaštvi, vojnimi zvijačami (dijak se po navadi čuti v bojnem stanju z učiteljem, premirje sklone le na izletih), končno z vso komiko, ki so se v njej merili prostovoljno in neprostovoljno učenec pa tudi učitelj — vse to bi bilo vredno tiskanega almanaha. Seve morajo biti k temu primerne zmožnosti. Teh pa žal pogrešamo popolnoma. Lani je bil nemški zvezek zbirka neverjetnih neokusnosti, letos ga je slovenski nadkrilil. V verzih, ki bi se jih sramoval poprečni tretješolec, pripovedujejo razne plitve netaktnosti, ki niso ne duhovite, niti humoristične. Upajmo, da se bo naslednji letnik drugače postavil. — Dolar.

m Naša poulična razsvetljava je sedaj nedvomno dobra, včasih bi rekel, še pre-dobra. Zabavno je gledati, kako uspešno tekmuje z blede mesečino, naravnost imponira pa, ko se po cele ure kosa s samim solncem. Solnce je še več ko za mo-že visoko, po ulicah pa še gori nebroj električnih žarnic. Ali je električna sila tako poceni? Ali bi se me dalo tudi tu kaj prirediti?

m Mariborski adresar. Ravno kar je izšel v knjigarni V. Weigl «Prvi slovenski adresar», ki je zelo obsežen in spretno sestavljen. Adresarja gotovo naše občinstvo že željno pričakuje, posebno bo nujno rabil vsem uradom, industrijem, trgovcem, obrtnikom, društvom itd. Adresar obsega 120 strani, je v kvart obliki trdo vezan ter vsebuje vse urade, društva, zdravnike, odvetnike, industrijalce, trgovce, obrtnike, hišne posestnike, splošne maslove posameznikov in telefonskih naročnike ter nove poštne pristojbine. Priložen je temu adresarju tudi primeren izdelan načrt mesta s posameznimi ulicami in hišnimi številkami, kakor tudi navedba vseh ulic po imenu. Ker je ta knjiga kot prva in obsežna izdaja zelo važna za vsakogar, bo po nji gotovo obilno povpraševanje ter je pričakovati, da bo vsled majhne naklade kmalu razprodana.

m Hrvatski tečaj Ljudske univerze se bo nadaljeval v jeseni. Udeležencem, ki so že vplačali naprej, pa so vsled odhoda g. profesorja tečaj prekinili, se bo vplačana vsota vračunala. — Tajništvo.

m Za naše obrtnike. «Hrvatski Radiš» nudi sledeče dečke v izučenje sledečih obrti: za kotlarje 1, krojače 15, mehanike 12, sedlarje 1, čevljarje 7, mizarje 13, za ključavničarje 10 dečkov. Dečki so zdravi, pošten, brez starišev. Kdor bi hotel vzeti kakoga dečka, naj javi centrali «Hrvatskega Radiša» v Zagrebu.

m Z mariborskega tržnega trga. Dne 11. junija je stal 1 kg govejega mesa (na stojnicah) 13—18 Din, 1 kg telečine 18—20 D, 1 kg svinjine 15—30 Din, 1 komad piščance 15 Din, kokoš od 30—55 D.

rodna pesem bo dovršila še veličastnejše delo, ustvarila bo jugoslovansko dušo in po njej vseslovensko. To delo je ogromno in težko, a ne več tako težko izvedljivo kakor pred 80, 60 in še pred 40 leti. Danes ne vodijo duhovnega gibanja le posamezniki, vodijo ga v borbi preizkušena društva, ki se spajajo v saveze, da je delo strnjeno, složno in so uspehi po delu. V «Srpske Atene» ne prihajajo danes le posamezniki in društva iz bližnje okolice, na umetnostnem koncertu pojo danes v Novem Sadu poleg srbskih pevska društva iz Makodonije in iz Slovenije — srbske, hrvatske in slovenske pesmi. Po narodni pesmi se nam torej bliža čas, ko bodo prihajale na pokrajinske pevske prireditve tudi pevska društva iz ostalih pokrajin, ko se narodne proslave ne bodo le krajevno slavile, ampak se bo o takih prilikah zbiral v svojih središčih ves narod od Triglava do Vardara.

Južnoslovanski pevački savez ima veliko nalogo, da združi vsa jugoslovanska pevska društva in jih dvigne na najvišjo stopnjo pevske umetnosti, da zlasti pazi na razvoj nacionalne glasbe, da vodi račun o delih slovanske glasbene kulture in končno, da pripravlja pot za osnovanje sveslovanskega pevačkov saveza.

Župa južnoslovanskega pevačkov Saveza v Mariboru ima nalogo, da združi in podpira vsa pevska društva v Marib. oblasti, da posveča posebno pažnjo naši

nacionalni glasbi, da organizira župne prireditve zlasti o priliki narodnih praznikov, da v določenem razdobju organizira pevska tekmovanja, in da goji stike z drugimi bratskimi župami radi vzajemnega složenega dela v korist naši domovini in bodočnosti Slovenstva.

KONEC.

Spomini s pota.

Praha, koncem junija 1925.

I. V staromeštški svetovalnici.

Skozi megle in šipe sije jutranje solnce med stare šarteke in foliante, v kožo vezane debele kronike in arhive. Dolge vrste dvoran, do stropa napolnjenih z rokopisi in zapisniki slavnih marulih dni iz praške in češke zgodovine. Asketska in ponosno zvrnana postava velikega češkega reformatorja — spomenika zunaj na trgu — sega preko mrež na oknih, daje našemu posetu svečeno razpoloženje in resnost.

Pozabil sem na daljšo ne prenaporno pot, ki smo jo napravili zastopniki jugoslovanske »rčne umetnosti« v matjuško Prago. Vse povprek se potuje dandanes. Naš Rim, Meka ali Benares, ali če hočete, naše Atene so bile: Praga. Žarišče slovanske kulture, center močne slovanske države, zagvozdene mrti zavirljive tuje, raste in procvita, se osamosvaja — iz lastnih sil.

Arhivar razkazuje, po visokih lestvah do stropa se maza večjih povzpeti, da prinese na svetlo kak rumen list z mnogimi pečati, prinaša in odnaša stara prava in svoboščine, zlato bulo iz l. 1333., stara sveta pisma, pisana na češkem jeziku od menihov, ki so zapustili posvetno slavo. Umotvori, na katerih se še danes pase gledalčevo oko, na oblikah in krasnih inicijalkah, danes — po stoletjih.

Zaprli se stari misal in nas povedel v gornje prostore. V predvežju tik staromeštnega rotovža, lesen ščit in cep iz husitskih bojev. Na levo se stopi v kapelico, provizorično grobnico neznane vojske — legionarja, ki je padel pred Zborowom. Težek vonj, sveč, grob pokrit čez in čez z raznobojnimi vencei in trakovi, pomnik velikega gorja in s krvjo priborjene svobode. Sem roma češka mamica, kmet iz Krkonošev, ki se jim sin ni vrnil. Mislijo, da je on, pomolijo za njegov pokoj. In koliko jih je!

Mestno svetovalnico krasijo dveje krasnih slik, ki skoro pokrijeta celo steno. Ema: prizor v staromeštški radnici, druga: Hus pred cerkvenim zborom v Kostnici, v pozi borca in učitelja resnice in pravice, mučenika, ki priznava pred vsemi svojo veliko in močno vero. Ko so ga objeli žareči zublj, je umrl z nasmehom radi priprostosti onih, ki so prinašali dražja h grmadi. Neumrjoči in neuklonljivi njegov duh, prost vseh spon, pa je splaval do Žižke in njegovih božjih bojevnikov, ki se zbirajo okoli njegovega

spomenika, jih bodril na boj do danes — do okrvavljenih legionarskih praporov pri Zborowom. Njemu, svojemu učitelju, je postavljaj narod spomenike, možu s kosmato brado in baretom na glavi, ponosno zvrnani zroč v bodočnost. — Slika je delo Václava Brožíka, onega umetnika, ki je znan tudi filatelietom po svojih slikah za znamke, izdane o priliki 500 letnice odkritja Amerike. Razen slik hrani svetovalnica nebroj darov in spominov raznih društev zlati Pragi: plakete Sokolov in jugosl. dijakov, visoka in lepa sevreška vaza, dar mesta Pariza.

Poslavljamo se od uslužnega profesorja, ki nas je vodil skozi češko historijo v naglem poletu, zahvalno mu sežemo v roko, da ne zamudimo še ogleda slavne ure magistra Hanuša, ki baje kaže ure, dneve in mesece, mene mesca in še marsikaj. Nisem astronom in nisem mogel pod uro dognati dneva in mesca, ko sem z mnogimi drugimi tujci stmel v višino in čakal, da se odpro lime in se prikažejo apostoli. Dvanajst se jih ob prvih udarcih prizibije, kimaajo in blagoslovljajo, line se zapro, apostoli pa se spravijo k enournemu početku. Smrt zvoní in kima skupihu na drugi strani ure, ki se stresa groze, petelin na vrhu je zapel, dvanajst blagoslovov odnašamo na daljno pot.

Podati smo se na Hradčane. Le.

1 l mleka 2.50—3 Din, 1 jajce 1—1.25 Din; 1 kg belega kruha 7.50 Din, črnega 6.50 Din; 1 kg črešenj 4—8 Din, marelo 25 D., breskev 30 Din, hrušk 12 Din; 1 kg kave 70—80 Din, sladkorja (v kockah) 16.50—17 Din, (v kristalu) 14.50—15 Din, 1 liter olja bučnega 22—24 Din, 1 l kisa 2 Din, 1 kg pšenične moke 7.50, 1 kg koruzne 3 Din, 1 kg ajdove 7 Din, 1 kom. solate zg. 0.50—1 Din, glavnote 0.75—1.50 Din, štruce 0.50—1 Din, 1 kom karfirole 1—1.2 D, 1 kg paradižnikov 12 Din, 1 l ostročjega fižola 8 Din, 1 kg krompirja zgodnjega 2—3 Din, pozneja 1.75—2 Din, 1 kom rdeče pese 0.25—1 Din.

Moderna reklama. V kratkem prične delovati v našem mestu moderna reklama «Kolos», na katero se p. n. interese ti se sedaj opozarjajo. 1404

Kavarna mestni park. Dnevno koncertira prvovrstni Trio Nesselmüller od 7.—19. in od 21.—1. ure. Sladoled, pivo z sodečka, odprto vino. Vsi časopisi na razpolago. 1410

Gozdarsko-lovska ribarska razstava v letu 1926.

Ze o priliki v manjšem obsegu prirejene lovske razstave na ljubljanskem velesajmu leta 1924. se je sprožila misel, da bi se priredila, če se ne v letu 1925. pa vsaj v letu 1926. skupno z lovske in ribarske, tudi gozdarske razstave, ki bi bila brez dvoma za predmetni poduk, za gospodarstvo in trgovino naše ožje domovine velikega pomena. Prireditelj naj bi z izložbo primerne gradiva širšim krogom nazorno predložila vzgojo, zaščito, izkoriščanje naših obsežnih, bogatih gozdov in industrializacijo gozdnih pridelkov, obseg in veliko narodno gospodarsko vrednost lovstva in ribarstva, naj bi pokazala napredek in položaj gozdarstva in ribarstva ter zbudila večje zanimanje in boljše umevanje teh velevažnih, pri nas danes žal še ne dovolj cenjenih panog našega narodnega gospodarstva.

Če pa hočemo doseči ta namen, ki že sam na sebi upravičuje nameravano prireditelj, treba je k temu temeljitih priprav, mnogostranske udeležbe, trajnega sodelovanja in se v to poleg strokovnega osebja, lovskih in ribarskih krogov v prvi vrsti poklicani gg. gozdni veleposredniki in lesni veleindustrija. Seveda je pripomoč posameznikov tudi dobrodošla. Z združenimi močmi vseh teh činiteljev in s pripomočjo merodajnih oblasti, bi se dala zamišljena naloga za Slovenijo, ki v navedenih panogah drugim pokrajinam naše obširne države prednjači, častno rešiti.

Uprava Ljubljanskega velesajma, ki bo zaželeno akcijo z vsemi razpoložljivimi sredstvi radevolje podpirala, zagotavlja razstavljalce poleg običajnih ugodnosti udeležencem še posebne ugodnosti.

Napróšajo se vsi interesi, da izvolijo izjaviti, bi li bili pripravljeni in v kakem obsegu, sodelovati pri prireditvi gozdarske, lovske in ribarske razstave ob priliki Ljubljanskega velesajma v letu 1926. Cenjene sklepe z event. predmetnimi nasveti vred naj se izvoli poslati čimprej ravnateljstvu velesajma.

V slučaju zadovoljivih izjav in zagotovljene zadostne udeležbe, ki bi zamogla nuditi garancijo polnega uspeha, bo uprava velesajma sklicala sestanek vseh v poštev prihajajočih organizacij in činiteljev v svrhu izvolitve širših odborov za posamezne panoge, čijih naloga bi bila sestaviti detajlni program prireditve, ki se bo potem poslal vsem zainteresentom v ravnanje, oz. delno izvršitev.

Od Trgovskega gremija.

Poostreitev kontrole na carinarnici. Gremij opozarja potujoče občinstvo na poostrene odredbe tukajšnje carinarnice zaradi nvažanja raznih oblek, perila, čevljev itd. Sedaj se mora vse to, kar se prinese seboj iz Avstrije, ocariniti; kdor pa bi stvari skrival, se bo postopalo z njim po kazenskih predpisih radi tiho-tapstva. Gremij je bil primoran zahtevati poostreitev revizijskega postopanja, karji nabavljanje raznih oblačilnih potrebščin iz Avstrije brez plačila carine se je čimdalje bolj množilo in so mnogi, zlasti pa nekatere dame boljših krogov to nvažanje že obrtoma izvrševale, ker je bila kontrola na carinarnici mnogo premila. Jasno je, da mariborskim trgovcem, ki morajo plačevati od vsakega kosa blaga ogromno carino, katera znaša n. pr. pri svili do 70 odst. carine na ceno, ni mogoče prodajati blaga popolnoma po enakih cenah kot v Avstriji, ki plačuje na svilo samo okoli 20 odst. uvozne carine; zato je pa bilo potrebno doseči, da plačujejo carino tudi zasebniki, da se ne bo delala na ta način konkurenca našim domačim trgovcem.

O trgovski bolniški blagajni. Opozarjajo se nadalje vsi člani gremija, ki se še niso prijavili bolniški blagajni samostojnih trgovcev, da imajo pravico do bolniških dajatev v skladu običnega zbora šele po trimesečnem članstvu; vsled tega je nujno potrebno, da se vsi čimprej prijavijo in pridejo v slučaju obolelosti preje do svojih pravic.

Obnovitev carinskih konferenc. Trgovci se pritožujejo, da sedanji upravnik glavne carinarnice ni posebno dostopen za razne informacije, katere iščejo trgovci pri njem, kar bridko občutimo zlasti sedaj, ko je stopila v veljavo nova carin. tarifa. Radi tega izražamo nujno željo, da se zopet vzpostavijo ukini. carinske konference, kjer bi se lahko razpravljalo o raznih aktualnih vprašanjih in nespornostim, ki vladajo med uradničtvom in trgovci, mnogokrat pa tudi med carinskim uradničtvom samim. Gremij je pokrenil tudi korake na merodajnem mestu, da se carinske konference zopet obnovijo.

Sokolstvo.

o Sokolsko društvo v Mariboru ponovno poziva celokupno članstvo, da se čim številneje udeleži nedeljskega pešizleta v St. Ilj. Članstvo v slav. kroju, kdor ga nima, v civilu z znakom. Zbirališče ob 13.30; na glavnem kolodvoru. Odhod z vlakom ob 13.50. do Pesnice, odtod pešpohod do St. Ilja. Povratek z večernim vlakom. Zdravo! — Odbor.

Sport.

: Maribor — Rapid. Jutri v nedeljo ob 17. uri se vrši nogometna tekma med obema mariborskima rivaloma za kvalificiranje v finale z ljubljanskim Hermesom za pokal LNP. Zaključek nogometne pomladanske sezone obeta zanimivo borbo, za katero vlada med sportno publiko veliko zanimanje. Tekmo sodi gospod Planinšek.

: M. O. (Službene objave.) Opozarjajo se kluba Maribor in Rapid, da postavita za pokalno tekmo dne 5. tm. vsako po 10 rediteljev, kateri se morajo vidno označiti javiti ob 15. uri pred tekmo rezerv sportnemu nadzorniku gosp. Zellner-u. Stranska sodnika za pokalno tekmo sta g. Kanzler ter g. Bizjak. — Tajnik.

: «Perun» pozivlja vse svoje člane in članice, da se v nedeljo dne 5. julija udeležijo izleta v St. Ilj. Odhod ob 2. uri popoldne iz Narodnega doma. Pričakuje se polnoštevilne udeležbe.

Kultura in umetnost.

× «Zaročenca» (I promessi sposi), milanska zgodba iz 17. stoletja. Odkril in preuredil Alessandro Manzoni. Poslovenil dr. Andrej Budal. Izdala in založila «Narodna knjigarna» v Gorici v letu 1925. Tiska «Narodna Tiskarna» v Gorici. Obsega: 576 strani in 35 ilustracij. Velikost 18×25 cm.

Slovenci smo s to izdajo dobili izborni prevod italijanskega romana «Zaročenca» (I promessi sposi) svetovnega slovesa, katerega je v letu 1842. po dvajsetih letih dela na svetlo dal sloveči italijanski romanopisec Alessandro Manzoni. Prva italijanska izdaja tega romana je bila takoj razprodana in sloves Manzonijevih «Zaročencev» je zavzel ogromne dimenzije navdušenja ter prestopil državne meje. Veliki narodi so roman takoj prevedli na svoje jezike, in tako je postal roman «Zaročenca» prava duševna hrana vsilga naobaračenega sveta. V sami Italiji je ta roman dosegel že nad 150 izdaj. Polne so ga ljudske, srednje in visoke šole zbog svoje visokokulturne, moralne in vzgojne vsebine, kakor tudi zbog napeto zanimive snovi, ki je vzeta iz življenja milanskega ljudstva v strašnih dnevih kuge, vojske, ropov in požigov od strani razbrzdanih plemičev. V to skrajno napeto opisovanje je vpletena ljubavna tragedija lepe mladenke Lucije z Renzom, ki sta morala prenesti nadčloveške žrtve, da sta končno dosegla svoj cilj — poroko. Ni naš namen, da se spuščamo v nadrobno ocenjevanje slovenskega prevoda. Sicer pa že ime prevajalčevega nam je porok, da je prevod najboljši. Saj profesor dr. Andrej Budal je znan poznavalec romanskih jezikov. Le hvaležni mu moramo biti, da se je lotil tudi srečno dovršiti ogromen prevod svetovnega romana, ki bi z nesmrtnimi črkami zapisan v zgodovini slovenskega slovstva. Najbrže je to največje slovensko književno delo, ki je po vojski izšlo med Slovenci to in onostran sedanjih državnih mej. Nič ne pretiravamo, če trdimo, da so Slovenci v Julijski Benečiji poznali na to knjigo, ki bo pričala tudi poznim rodovcem, kaj zmore živost in duševna na-

rodna vztrajnost, četudi po številu malega narodiča, ki živi v mejah velikega italijanskega kraljevstva. Oprema knjige je prav okusna, ilustracije jasne, papir dober, kar dela čast «Narodni Tiskarni», še bolj pa «Narodni Knjigarni», ki je založila okromen kapital v to, da je na svetlo dala to impozantno knjigo. Društvo šolske knjižnice, zasebniki, sežite po nesmrtnem romanu slavnega Manzoni!

× Nova Evropa je začela 12. knjigo s številko sociološke vsebine. Posvečena je pri nas jako aktualnemu problemu o razmerju mesta in vasi. O tem razpravljajo sledeči prispevki: Grad i selo (N. Milutinović); Grad sa sociološkog gledišta (E. Miler); Postanak, razvitak i značaj gradova (M. Stojadinović); Kongres naših gradova (-č.). Ker se o teh vprašanjih v našem dnevnem časopisu ne razpravlja ali pa se vsaj piše površno, priporočamo vsakemu inteligentu, da te razprave prečita. «Nova Evropa» se naroča v Zagrebu, Preradovićev trg 9.

× Zbornik za umetnostno zgodovino. Izšla je 1/2 številka «Zbornika za umetnostno zgodovino», ki ga izdaja z visoki-

mi stroški in z veliko ljubeznijo do naše umetnosti Umetnostno-zgodovinsko društvo v Ljubljani. Casopis urejata dr. Zdravko Cankar in dr. France Messenel. Po grafični opremi je izmed vseh naših časopisov najvišje. Pravkar izšla številka prinaša sledeče razprave: V. Šteska, Ljubljanski baročni kiparji (z mnogimi ilustracijami); F. Mesenel, Nadežda Petrovič (z ilustr.). V. Molé, Zapadni Balkan v razvoju umetnosti srednjega veka; F. Štele, Epigrafične drobtine; M. Kos, Srednjeveški rokopisi držav. licejske knjižnice v Ljubljani. — Umetnostno zgodovinsko društvo. — Varstvo spomenikov. — Bibliografija. — Književnost. — Razstave. — Razno. Priloga: Dr. France Štele, Umetnostni spomeniki Slovenije (dekamijami Kamnik). Številka je opremljena tudi s posebno večbarvno prilogo: Ivana Groharja «Geraite». Zbornik toplo priporočamo vsem prijateljem slovenske umetnosti. Le s podporo širših krogov se bo lahko držal na častni višini. Naročnina za V. letnik (skupaj s članarino Umetnostno-zgodovinskega društva) znaša samo 60 Din. Naroča se v Ljubljani, uni-verza.

Gospodarska in socialna vprašanja.

Sobotno delo po odvetniških pisarnah.

Pod tem naslovom trdi neki mariborski odvetnik v «Tabornu» z dne 24. junija 1925 med drugim 1.) da ne odgovarja resnici, da bi se bil kdaj pogajal z odvetniki in notarji radi počivanja dela ob sobotah popoldne in 2.) da se je pri shodu odvetnikov in notarjev dne 18. junija 1925 izrecno sklenilo, da se tudi zanjprej uraduje ob sobotah popoldne.

Te trditve so neosnovane in pojasnjemo stvar sledeče:

ad 1.) V smislu sklepa običnega zbora z dne 5. aprila 1925 (stozadevni sklepi so bili objavljeni v «Tabornu» 8. aprila in «Jutru» 9. 4. 1925) se je vršila med odvetniki in notarji ter Društvu odvetniških in notarskih uradnikov v Ljubljani, Celju in Mariboru pismena anketa glede tega vprašanja. Podpisano društvo je poslalo obširno utemeljeno v 250 izvodih tiskano Okrožnico vsem odvetnikom in notarjem v Sloveniji. Rok za izjave je potekel s 15. majnikom 1925. Poleg ustemnih izjav prejeli smo iz Celja izjavo z dne 2. 5. 1925 podpisano od 13 celjskih odvetnikov. Dotično izjavo smo odstopili vsled kompetence bratskemu društvu v Celju. Od izjav mariborskih odvetnikov naj posnamemo iz pisma g. dr. Jos. Leskovarja, odvetnika in župana v Mariboru z dne 14. maja 1925. «Popolnoma nemogoče je dati proste velikonočno soboto, binkočno soboto in dan pred Binkom, ker so ti dnevi tudi pri sodišču delavni dnevi. Iz istega razloga ni mogoče dati prost 1. maj. Vidov dan in praznik Narodnega ujedinjenja sem tudi sedaj upošteval kot praznik in ga hočem tudi v bodoče, ako se drugi gg. kolegi s tem strinjajo, da bo enotnost. Pod istim pogojem tudi pristane na nepretrganost uradovanje od 8. ure do 13. ure in sicer samo ob sobotah v poletnem času od 1. maja do 1. novembra. Z odličnim spoštovanjem. Dr. Leskovar l. r.»

Ker je rok za izjave dne 15. majnika 1925. potekel, smo pri seji 26. majnika 1925. pismeno anketo zaključili, se pri tem ozirali na želje gg. šefov, zlasti v smislu dopisa g. dr. Leskovarja in naš sklep glede nepretrganega uradovanja v poletnem času ob sobotah od 8. do 13. ure objavili v dnevnem časopisu. Od takrat naprej pa vse do danes so pisarne nekaterih odvetnikov ob sobotah pop. zaprte, v nekaterih pa je le inšpekcijska služba radi pošte itd. Dopisnikove trditve v tem pogledu odločno zavracamo.

Ad 2.) Dne 13. junija 1925. se je res šil shod odvetnikov in notarjev v sodni dvorani v Mariboru. Na shod pa je prišlo komaj 18 odvetnikov in notarjev. Ker štejemo samo v mestu Mariboru 38, v mariborskem okrožju (brez celjskega) pa 80 odvetnikov in notarjev, ni bila na navedenem shodu zastopana niti polovica mariborskih in niti četrtina vseh v mariborskem okrožju poslujočih odvetnikov in notarjev. Ker odvetniki in notarji niso združeni v lastno društvo, so sklepi merodajni le za navzočih 18 gospodov, za nenavzoče pa so neobvezni. Od dopisnika zatrjevanega izrecnega sklepa, da se tudi ob sobotah popoldne dela, pa ni bilo. V nobenem vprašanju ni bilo soglasnosti. — Med drugim je bil od odvetnikov stavljen predlog, da vsaj v času sodnih počitnic delo ob sobotah popoldne v odvetniških pisarnah počiva. Za ta predlog je glasovalo 10, proti predlogu pa 8 gospodov. Dasi se smatra, da je predlog z večino glasov vendar sprejet, je razposlal

g. dr. Pipuš na vse mariborske odvetniške pismo z dne 22. junija 1925, v katerem jih pozivlja, naj vsi — tudi oni, ki so že glasovali — pošljejo do konca junija 1925. pismeno izjavo. V pismu izrecno omenja, da bo vse one kolege, ki do navedenega roka ne pošljejo pritrdilne izjave, štel med one, ki odklanjajo ta predlog.

Mi načina takega glasovanja sicer ne priznavamo in bomo o tem obširneje razpravljali v naših strokovnih glasilih «Odvetniška pisarna» in «Organizator». Vendar pa ponovno naglašamo, da ostajamo pri naših sklepih radi nepretrganega uradovanja ob sobotah od 8. do 13. ure, ker so popoldne tudi sodni uradi zaprti in ker med 13. in 14. uro odhajajo vlaki proti vsem trem stranem Koroske, St. Ilja in Ljubljani, s temi vlaki pa odhaja povečini tudi vsa v upoštevanje prihajajoča klientela. Da odvetniki niso pri zborovanju dne 18. junija 1925 ničesar obveznega sklenili in da dopisnik v gornji notici izraža le svoje osebne želje, potrjuje tudi okolnost, da so pisarne ob sobotah tudi po tem zborovanju ostale zaprte pri vseh onih odvetnikih, ki so se za tako uradovanje odločili v nekaterih pisarnah pa se vrši inšpekcijska služba radi pošte. — Društvo odvetniških in notarskih uradnikov v Mariboru.

Državna dvorazredna trgovska šola v Mariboru

je imela v šol. letu 1924-25 5 razredov: 2 deška in 3 dekliške s 59 učenci in 71 učenkami, skupno torej 136. Število dijaštva je na zavodu nekoliko nazadovale napram prejšnjim letom, in sicer vsled poostrenih sprejemnih pogojev. Zavstop v I. letnik se je že lani zahtevalo, da imej sleherni učenec in učenka dovršen četrti razred srednje ali pa meščanske šole. Z ugodnim uspehom je dovršilo šol. leto 129 (95%) dijakov (-kinj), med temi 17 (12.5%) z odliko. Iz 1 ali 2 predmetov je dobilo ponavljalni izpit 6, neredovan je ostal vsled bolezni 1 učenec. Odhodno izpričevalo je prejelo 34 učencev in 39 učenk. Iz vedenja je dobilo red 1. 129 (= 90.5%) in red 2. 13 (= 9.5%) dijakov. Red 1. iz pridnosti je prejelo 21 = 15.5%, red 2. 108 (= 79.5%) in red 3. 7 (= 5%) učencev ozir. učenk. Kot neobvezni predmeti so se poučevali: italijanski in francoski jezik, strojepis, petje in telovadba. Najštevilnejši je bil seveda obisk strojepisja: 109 (nad 80%). Po narodnosti je bilo: 113 (= 83%) Slovencev, 4 Srbi ozir. Hrvati, 1 Čeh, 16 Nemcev in 2 Madžark. Dalje je bilo: 143 (= 98.5%) katolikov in 2 protestanta. Z železnico se je vozilo dnevno v šolo samo 9 (= 6.5%) učencev, vsi drugi so stanovali v mestu ali v najbližnji okolici. Zanimivo je dejstvo, da je štel zavod 37 (nad 27%) učencev in učenk, rojenih v Julijski Krajini; od teh ima le 7 dijakov starše, ki prebivajo v Italiji. Sicer je bilo 29 (= 21%) takih, ki jim je rojstni kraj Maribor, 55 (= 40.5%) ljubljanska ali mariborska oblast. 3 o-stali Jugoslavijski in 12 ostalo inozemstvo. Starši dijakov so stanovali v Mariboru pri 77 (= 56.5%), v ljubljanski ali mariborski oblasti pri 49 (= 36%), v ostali Jugoslavijski 2, v Italiji 7 in v ostalem inozemstvu pri 1 dijaku. Po poklicu so bili starši: 32 (= 23.5%) trgovci, obrtniki ali industrijalci, 17 (= 12.5%) kmetje, 45 (= 33%) javni namestenci, 7 = 5% zasebni namestenci, 18 (= 13.2%) upoko-jeni, 2 vojaka, 6 zasebnikov, 2 zdravni-ka, 1 odvetnik, 3 dninarji; 2 učenca in 1 učenka so bili sirota.

Mala Nadica

dobro ve, da razveseli ljubljene strička najbolj, ako mu prinese omot „učinkovitih **TORO** prsne karamela“. Od nešeto navdušenih ljudi vedno v uporabi, vplivajo blagodejno na prebavo, proti kašlju, prehlajenju, hripavosti, katarju ter se dobijo za samo 3 Din pri vsakem trgovcu ali lekarni.

1293

Husove slavnosti na Češkem.

Praga, 30. junija.

Letos se bo 6. julija, dan, ko je bil slavni češki reformator mistr Jan Hus pred 510 leti sežgan na grmadi, prvič slavil kot državni praznik. Zbog tega bo Husov dan vrlo slaven. Posebno velike slavnosti se bodo vršile v Pragi pod pokroviteljstvom prezidenta Masaryka in min. predsednika Ant. Švehla. Glavna slavnost bo v prisotnosti prezidenta in min. predsednika pri Husovem spomeniku na Staromestskem naměstí. Že danes so prihajali venci iz vseh češkoslovaških mest, ki naj bodo dokaz, da se vsa svobodna domovina spominja velikega Čeha, mučenika za duhovno resnico in narodno pravico.

Na predvečer Husovega praznika bo na Staromestni radnici svečano zborovanje. Govoril bo znani češki raziskovalec Husove dobe arhivar dr. Jaroslav Prokop. Zborovanje se b ozaključilo s husitskim kolalom „Kdož se boji bojných“ in z obema narodnima himnama.

Združene politične stranke in kulturne korporacije bodo priredile tekom letošnjega leta, osobito pa na Husov praznik velike husitske slavnosti. V mestu Libanlu se bo odkril pod pokroviteljstvom min. predsednika Švehla Husov spomenik, delo kiparja Šalouna. Odkritja spomenika se bodo udeležili odposlanci iz vseh delov države, zlasti še iz srca republike: iz Prage.

Tako slavijo Čehi svoje velike moč. Za Husov praznik se bo pojavila na češkem književnem trgu dolgo pričakovana knjiga: Vojni spomini prezidenta Masaryka „Světová revoluce“. Tega dne bo namreč preteklo 10 let, kar je moderni predstavitelj Husovega duha, takrat še profesor Masaryk, spregovoril na Husovi slavnosti v Ženevi znamenit govor proti Avstriji. Potem govornik je lahko rekel Masaryk, a za njim tudi vsi Čehi, ki so pribežali čez meje: Rubikon je prekoračen, kocka je padla! Masaryk je na proslavi 500 letnice Husove smrti javno proglasil, da med Čehoslovaki in Habsburžani ne more biti več sporazuma, marveč se začne boj na življenje ali smrt.

V znamenju Jana Husa se je začel boj in Husov veliki duh je bodril srca „bojnikov božjih“ (in narodnih) do končne zmage. Zato razumemo, da Čehi slave Jana Husa z večjim navdušenjem ko Janeza Nepomuka, ki je bil — če je živel — samo steber tuje duhovnega in političnega nasilja...

O vzrokih delavskega upora na Kitajskem.

V spodnji angleški zbornici je minister zunanjih zadev Austen Chamberlain odgovarjal na interpelacijo o dogodkih na Kitajskem. Povdarjal je, da se kljub angleško-ruskemu dogovoru, da sovjetska Rusija ne bo delovala proti interesom Anglije, baš s sovjetske strani veliko rovari proti Veliki Britaniji. Vendar pa tega ni mogoče preprečiti z navadnimi sredstvi. Propaganda na Kitajskem ni naperjena zgolj proti britanski državi, temveč proti vsemu diplomatskemu zboru na Kitajskem. Glede očitkov, da evropski kapital brezobzirno izkorišča kitajsko delavstvo, je angleški zunanji minister navedel poročila tamošnjih konzulatov, iz katerih bi bilo posneti, da se delavcem najslabše godi v kitajskih tovarnah. Kitajci sami izkoriščajo svoje ljudi na nečuten način. Tako kitajska vlada še vedno ni uvedla osemurnega delavnika za otroke, dasi je to na mednarodni konferenci dela izrecno obljubila. V Shanghaiu so se tuji sami uprli izkoriščanju otrok in je zadevo proučevala na liq mesta posebna mednarodna

komisija. Vendar pa se v tovarnah, ki stoje pod kitajskim nadzorstvom, doslej še ni nič izpremenilo. V kitajskih tovarnah je vsakdanji pojav, da pritegnejo k tovarniškemu delu celo petletne otroke in Kitajci se sami najbolj branjajo, da bi se to prepovedalo, ker bi tako rodbina izgubila zaslužek, ki ga ima od otrok.

Strahotna so poročila o življenju delavcev izven inozemskih tovarn, t. j. pri domačih kitajskih podjetjih. Tako konzul v Fu-Čau pripoveduje o življenjski nesigurnosti delavcev. Delavec je izročen podjetniku na milost in nemilost. Vrh tega gospodujejo v teh krajih tolovajske tolpe, ki čisto ugrabijo delavca in ga odvedejo v gore, kjer jim mora biti suženj, če ga sorodniki s težko muko ne odkupijo. V deželi nastajajo pogoste meščanske vojne in delavec največ trpi od njih. — Razbojništvo je postalo v nekaterih pokrajinah najbolj dobičkaposna obrt.

Tako je pripovedoval minister Chamberlain. Kres je sicer, da evropski kapitalisti izkoriščajo ceno človeško delo v preobljude Kitajski, res pa bo tudi, da se grozote, o katerih pripovedujejo listi, ki zagovarjajo sedanjí delavski upor, ne gode samo v tovarnah tujih kapitalistov, temveč še v večji meri pri kitajskih podjetjih. Človeško življenje ni bilo na Kitajskem veliko vredno niti tedaj, ko Evropejci niso smeli v mikadovo carstvo. Boljševiki, ki niti v Shanghaiu upor, imajo predvsem politične namene, hoteli bi se maščevati nad evropskimi državami radi njihove politike napram sovjetski Rusiji ter z nemir na vzhodu prikriti fiasko socialne revolucije na zapadu. Boljševikom pa ne gre — vsaj sedaj še ne — za izboljšanje socialnega položaja kitajskega proletariata, ker je vsaka reforma v tej smeri združena z dalekosežno reformo vsega socialnega, gospodarskega in kulturnega življenja Kitajcev. — Mnogo je kriva Evropa, veliko več pa so krivi sami Kitajci, če jim more kdo očitati krivdo zbog reči, ki so tesno združene z njihovo narodno dušo ter z vsem njihovim življenjem v preteklosti in sedanjosti.

Vprašanje bojkota inozemskega blaga na Poljskem.

Kakor smo že poročali, so na Poljskem sklenili, da bodo bojkotali izdelke inozemske industrije in podpirali domačo. O tem tudi za nas zanimivem sklepu se vodi v javnosti obsežna diskusija. Te dni je izdalo poljsko ministrstvo za notranje zadeve odlok vsem poljskim vojvodskim oblastem, da naj prisilijo mestne uprave, da bodo naročale vse industrijske izdelke le pri domačih tvrdkah. Vladni sklep je javnost simpatično pozdravila. Toda medtem so objavili varšavski listi dokumente, s katerimi so dokazali, da so tramvajske tračnice, ki so jih naročile nekatere občine pri domačih tovarnah, za 120 odst. dražje od ponudb belgijskih tovarn. Zato se je pojavila v poljskem tisku močna struja, ki pravi, da je z ozirom na ta dejstva nemogoče zahtevati od poljskega konzumenta, da bi tako drago kupoval pri domačih producentih, vsaj tako dolgo ne, dokler ne bodo poljske cene približno enake onim na svetovnem trgu.

To vprašanje — nesorazmerje med višjimi cenami doma in nižjimi v inozemstvu — je tista točka, na kateri se navadno razbije vsak bojkot. Tako bo tudi bojkot na Poljskem dosegel le delen uspeh.

Zanimivosti. Kakšno podnebje bomo imeli v bodoče.

V poljudnih spisih in dnevnih časopisih najdemo čestokrat vprašanje, kakšna bo klima bodočnosti. Nekateri menijo, da bo postajalo čedalje bolj mrzlo, drugi zopet, da bo vedno bolj toplo. Znanstvenik P. Kessler je v nekem spisu razmotril vprašanje, kakšno bo podnebje bodočnosti. V njegovem delu „Klima najnovejših geoloških časov in vprašanje klimatične izpremembe v sedanjosti“ je zbranih veliko dejstev, ki so ga privedla k nastopnim sklepom.

Pod naše obnobe prihajajo bolj in bolj razne južne ptičje vrste in južne živali ter se naseljujejo pri nas. Tako pravijo nekateri in sklepajo iz tega, da se jug pomika k nam. Ali če se pogosto pojavljajo ptičje, ki žive v tropičnih pokrajinah, ni še to noben dokaz, da bi se vračala tropična klima severjarne dobe. Sploh nimamo zanesljivih znakov, da bo podnebje kdaj topleje; narobe: mnogo znamenj govori za to, da se bodo pojavljale vedno ostrejšje razlike v temperaturi.

Nekaj, kar nas nekoliko približuje tercierni klimi, je naraščanje ogljenčeve kisline v ozračju. Kessler pravi, da se bo ogljik, ki je bil nekoč odvzet iz zraka in kot premog pogreznjen v zemljo, sedaj zopet radi izgoritve izpremenil v zrak. Statistično je dognano, da pridobiva zrak vsako leto za eno tisočino ogljenčeve kisline. To število pa se zdi Kesslerju z ozirom na današnjo uporabo premoga in petroleja še premajhno.

Posledice te podnebne izpremembe v bodočnosti vzbujajo skrb za Rusijo in ostale kontinentalne dele. Slabe letine bodo pogostejše, kakor smo res v zadnjih letih že občutili. Iz rodovitnih žitnih step bodo nastale napol puščave. Ugodnejše bodo razmere za Nemčijo, ki bo imela več pogojev za pridelovanje žita kot doslej. Neugodna pa bo ta klima tudi za sajenje zelenjave v Angliji. Gozdovi bodo ostali zgolj v vodnih soteskah in na višinah pogorja, kjer so obilne padavine. Nemški gozd bo postal podoben ruskemu, kakor se razprostira v srednjem delu Rusije.

Ta podnebna izprememba pa se bo pripravljal skozi nekaj sto let, lahko pa tudi — kakor je bilo že v poledeni dobi — nastopi nenadoma ugodnejšo smer, kajti tudi priroda ima rada — kakor njeni sinovi — ljudje — večno izpremembo.

Ferdinand Dobrotljivi, zadnji češki kralj.

29. junija je preteklo 50 let, kar je umrl v Pragi zadnji Habsburg, ki je bil kronan za češkega kralja. Ferdinand Dobrotljivi mu je bilo ime. Dobrotljivi so mu pravili zato, da mu ni bilo treba reči Prismojenci. Ko je nastopil vladanje, so pravili Dunajčani: „Der gute Nand! Ist ein Tepp!“

O tem predhodniku Franca Jožefa pripovedujejo številne anekdote.

Nekoč mu je knez Metternich poročal o napeti politični situaciji. Metternich je vedel, da se cesar za take reči ne zanima preveč, zato se je čutil, da ga je tokrat poslušal izredno pozorno. Niti očesa ni odmaknil od njega. Zbog tega je postal knez še izčrpnější. Zdajci pa ga Ferdinand prekinje, rekoč:

„Sedaj je osemdeseti!“

„?!“

Cesar je med kneževim pripovedovanjem gledal čez ramena skozi okno, kjer so se v deli izvoščeki. Bolj ko napet političen položaj ga je zanimalo, koliko izvoščekov se neki vozi okoli cesarskega gradu.

Ko je leta 1848. izbruhnila revolucija, so prihiteli ministri razburjeni k cesarju in mu vpli:

„Velicanstvo, Dunajčani so se pobunili.“

„Ali se smejo buniti? Kaj pa pravzaprav hočejo?“

„Ustav!“

„A pustite me, hočem le mir.“ je rekel in odšel v notranjost.

Cesar Ferdinand je slišal, da morajo cesarji iti na lov nad divjačino. Posebna dika je vsakemu vladarju, če ustrelí orla, ki je baje tudi vladar — ptičev, seveda. Ali Ferdinand ni zadel niti kure na dvorišču, kako bi šele ustrelil orla. Ker pa je hotel za vsako ceno videti orla in celo takega, ki bo padel pod njegov roko, so se njegovi dvorjani domnili, da mu napravijo to veselje. Neki nadvojvoda je tiste dni ustrelil pravega orla. Sklenili so, da bodo tega orla obesili na visoko drevo, neki lakaj pa bo splezal k orlu in ga v trenutku, ko bo cesar ustrelil, vrget na tla. Cesarjevo puško pa so, kajpa, napolnili z nabojem, ki ni mogel nikomur škodovati.

Ferdinand Dobrotljivi je prišel na lovišče in silno ginjen od slovesnosti trenutka sprožil puško v drevo, ki so o njem rekli, da v njem gnezdi orel. Ptič je padel na tla. Spoštljivo se mu je približal vladar dvorčevega orla, ki je poznal dosihmal cesarskega ptiča samo na — grbu.

„To je orel, pravite?“ je vprašal resnobno. „Saj ima vendar samo eno glavo!“

Lahko si mislimo, s kako lahkoto je tega kronanega Pavliha odnesel piš revolucijske burje. Čehi so se ga ob 50-letnici spomnili samo s temi anekdotami, čeprav je usoda hotela, da je bil zadnji kralj, ki so mu posadili na glavo Vavilovo krono! Cesar Franc Jožef se je vse svoje življenje obotavljal in — prav je imel. To je namreč Čehi še bolj prepičalo, da vzhlev njihove narodne usode ne razrešijo ceremonije s cesarji, temveč samo krepak odpor in boj za osvobodjenje.

2500 let stari samostan.

Ekspedicija, ki sta jo poslali britanski in pensilvanski muzej v Ur in Izak, je odkrila med drugim tudi samostan, ki je bil zgrajen pred 2500 leti za hčerko kralja Nabonida (okoli 550. pred Kr.) — Vodja ekspedicije Mr. Woolez pravi med drugim sledeče: „Zadnji babilonski kralj Nabonidis je posvetil svojo hčerko Bel-Schalti-Nannar za višjo duhovnico boginji mesca ter ji postavil v Ur samostan. Našli smo belo dvorišče, obdano od dvojne stene, na katero so se priključile dolge vrste sob, ki so sestavljale ime Nabonidis in opis hiše svečnice. Tudi vsebina hiše ni manj vredna nego njen značaj. Po pisalnem materialu moremo sklepati, da je vršil samostan vzgojne naloge in da je imela Nabonidova hčerka v samostanu muzej.“

Za smeh.

Gospod iz sobe št. 49 prihitel zgoščaj zjutraj ves ogorčen k glavnemu portirju:

„Čujte, vso noč sem ležal na mrtvi stenici.“

„No, mrtva stenica vam najbrže ni delala hudih preglavic.“

„Mrtva ne, pač pa tisoči živili, ki so prišle na njen pogreb.“

Ni še doigo, kar smo slišali v Graj. kleti:

„Imam tečejo glavo in kruh...“

Pri sosednji mizi pa je povedal neki učeni doktor:

„Imam možgane, pa nič kruha.“

Kakor je videti, so imeli tudi v starl zavzi take težave s telefonom kot jih imamo v Mariboru. V Mojzesovih bukvah je namreč zapisano: „Mojzes je na gori Horeb trikrat poklical Gospoda, pa ni dobil odgovora...“

„Gospod doktor, mar niste rekli, da bo proli ženini nerodovitnosti najboljši, če pojde v kopališče? Sedaj sva bila dva meseca tamkaj, pa zopet ni nič...“

„I kajpa, dokler ste vi zraven...“

Vsak ima svoje pravljice.

Tri revne zboristke so sedele v garderobi in si pripovedovale o sreči in bogastvu.

„Če bi bila jaz bogata,“ je začela prva, „bi si kupila avto, pa vilo in lépo obleko. Vsi častilci bi morali klečati na kolenih pred mano.“

Pa je rekla druga:

„Če bi bila jaz bogata, bi se peljala po svetu. Šla bi v Indijo in najmogočnejši indijski princ bi moral biti moj suženj.“

Tedaj pa so se tretji zrosile oči in je rekla:

„Če bi bila jaz bogata, bi hotela vsaj eno noč spati sama...“

„Hura, postal sem oče.“

„Častitam. Prosim, sporoči moje častitke tujdi gospej soprog!“

„Pst, ne govori tega. Srečen sem, da ni nič izvedela.“

Gospo Adelo so vprašali, kako ji je ugajala prva vprizoritev nove drame „V vrincu“?

„Na, veste,“ je odvrnila, „to ni za premijero.“

„Gospod vladni svetnik, vi gotovo po kosilu počivate.“

„Po kosilu se vleže navadno moja žena in spi eno uro.“

„Oprostite, gospod vladni svetnik, jaz menim, kdaj vi počivate?“

„O, če spi moja žena — ali je še treba drugega počitka zame?“

„Papa, ali se kamele tudi poročijo?“

„Samo kamele se poročijo.“

„Pavel,“ reče nekdo svojemu prijatelju karikaturistu. „Ali boš napravil mojo karikaturu?“

„Ne drznem si biti večji umetnik v karikaturah kot je bil tvoj raniki oče.“

O, kako prijetno!

vzklikne vsakdo, kdor je enkrat poizkusil Elsa-mila v obliki steklenic. Fellerjeva Elsa-mila so prava mila lepote elegantni ženi, kakor tudi mila zdravja vsakemu pametnemu možu. Pri uporabi so jako štedljiva, radi tega poceni! Dobe se v 5 raznih vrstah (lilijino-glicerino-vo-borakovo-katranovo in milo za britje). Za poizkus 5 kosov 52 dinarjev, ako se pošlje denar vnaprej, po povzetju za 62 din. pri LEKARNARJU EUGEN V. FELLER v STUBICI DONJI. Elsatrg 201. Hrazdab

Strojna pletarna M. Vezjak,
Vetrinjska ul. 17, izvršuje vsa
v stroke spadajoča dela iz do-
nešene volne, svile in bombaža.
Delo: rute (rohci) 20-40 Din
veste 25-45 Din, lopce 30-80 Din
jumper 20-40 Din, nogavice,
nove, 10 Din, podpletenje 7 Din.
1401

Iz zapuščnine, 8 kompl. pos-
telj, 10 omar, madrace, pod-
glavniki, pernice, odeje, perje,
zagrinjala, mize, stoli, posoda,
železen umivalnik, kompletna
spalnica z madracami in dr.
na prodaj. Prodaja tudi v ne-
deljo dopoldne. Retovski trg 8.
I. nad. levo. 1402

Radi pomanjkanja prestora
se prodajo po ceni razne oto-
mane, žimnice in sklopni stoli.
Tapetnik Kuhar, Slovenska uli-
ca 12. 1394

**Zamenjam štiri-sobno stanovan-
je** v parku, sobo za služkinjo,
balkon, za lepo manjšo. Po-
nudbe pod „Lepo stanovanje“
na upr. lista. 1397

Praktikant, slov. in nemškega
jezika vešč v govoru in pisavi
ter dobrim šolskim spričevalom
se sprejme pri F. Michelitsch,
Gospodsk. ul. 14. 1400

Oskrbnik, poročen, išče službo
za poljedelstvo in živinorejo.
Franjo Cehnar, Špičnik 34,
pošta Zg. sv. Kungota. 1399

Mebirana soba, se odda dve-
ma gospodoma od 15. julija s
brano. Poizve se Maistrova
ulica 16, II. nad. vrata 9. 1406

Dijak višje realke daje instruk-
cije v vseh predmetih. Gra tudi
na delo. Naslov v upravi
lista. 1403

Učenec ali učenka se sprejme
Trgovina spapirjem Hinko Sax,
Maribor, Grajski trg. 1405

Meblovana soba, če mogoče
s posebnim vzhodom, se išče
za takoj ali pozneje. Genj. po-
nudbe se prosijo na upravo
lista pod štev. 1387.

2-3 mizarski vajenci s leden-
sko plačo, se takoj sprejmejo
pri trdki Kompara in drug.
Maribor, Cesta na Brezje 17.
1380

**Profesor pripravlja srednje-
šolce** za izpite, zlasti v jezi-
kih. Razlagova 15, pritličje.
1373

Suha bukovina, rezana, dru-
govrsne kvalitete, v poljubnih
močnostih, se kupi. Mariborska
lesna industrija, Koroška c. 46.
1334

Srednjeveliko gostilno v
kakem trgu na deželi želi
prevzeti naprednjak, ki je ob-
nem dober pevec, izvežban
v društvenem delu, dober gle-
dalški režiser in sam igralec
ter bi lahko kot absolvent
nižje gimnazije in trgovske
šole tudi prevzel knjigovodstvo
kakega podjetja (zadruga itd.).
Ponudbe na oblasno ta listvo
SDS v Mariboru, Cankarjeva
ul. 1. 1393

Državni uradnik, star 30 let,
želi znanja z gde, ali vdovo
brez otrok, v starosti 20-30 let,
v svrhu ženitve. Cenj. dopise
s sliko prosim poslati na u-
pravo „Tabora“, pod šifro
„Jesen ljubezni“. 1409

Kmetje! Največ olja v zamen-
javo dobite v Mariboru, Pod
mostom štev. 7, Magdalenka
stran. Po nizki ceni dobite
tam tudi prgo in otrobi (me-
tilo). 1407

Drž. uradnica, zmožna vseh
pis. del, išče službo za popo-
danske ure. Ponudbe pod
„Marljiva“ na upr. „Tabora“
1408

RAZPIS.

Županstvo trga Središče ob Dravi raz-
pisuje ofertno licitacijo

za prodajo občinskega mlina in žage

s stiskalnico za olje, stanovanjsko hišo,
gospodarskim poslopjem, vrtom in trav-
nikom. — Pogoji so na vpogled med
uradnimi urami v občinski pisarni.

Pismene ponudbe v zaprtih kuvertih
z naslovom: „Ponudba za nakup občin-
skega mlina in žage v Središču ob Dravi“
je vložiti najkasneje do vštete 31. julija
1925 do 17. ure.

Zupanstvo občine trg Središče ob Dravi,
dne 30. junija 1925. 1393

Dobro blago

po nizki ceni dobite le pri tvrdki

J. N. ŠOŠTARIČ

Maribor, Aleksandrova cesta 13.

Trgovina z modnim, manufak-
turnim, suknenim in platnenim
blagom, perilom, konfekcijo in
pleteninami. Na debelo in drobno.

Desinficijska sredstva

Sanitol, Sanoform, Saneolin ima stalno
lekarna pri Sv. Anehu, Maribor, Glavni trg 20.

Dražbeni oklic.

V četrtek, 9. julija 1925 ob 9. uri dop.
prodado se v Mariboru, Tržaška cesta 5,
po javni dražbi sledeči predmeti: različna
železnina in drugo trgovsko blago, ki
spada v konkurzno maso umrlega Henrika
Primusa, bivšega trgovca v Mariboru.

K draženju se bo začelo pozivati šele
pol ure po zgoraj navedeni uri, medtem
se lahko te predmete ogleda.

Okrajno sodišče v Mariboru, odd. XI.,
dne 18. junija 1925. 1343

FILIJALE

JADRANSKO PODUNAVSKE BANKE

KRANJU, LJUBLJANI, MARIBORU

sprejemajo in obrestujejo najboljše vloge na knjižice in na

**TEKOČI RAČUN
ESKONTIRA MENICE**

Izvršuje vse v bančno stroko spadajoče posle najkvalitetneje.

1396

Vsaka gospodinja ve,

da se vsa kuhinjska posoda kakor:
postekleno pločevinasto, težke
znatke „Herkules“ ter lažje
vrste jugoslovanskega kakor tudi
čehoslovanskega proizvoda, nadal-
je postekleno, lito železno posodo
in prvovrstno duplo težko alu-
minijevo posodo iz najboljših
tovarn, k temu porcelanasto in
stekleno robo, kupi najceneje
in najboljše pri znani tvrdki

A. Vicič, Maribor, Glavni trg 5.
Prejeto nego kupiš pri konku-
renci, informiraj se o cenah
pri tej tvrdki! 400

PROMETNI ZAVOD ZA PREM OG D. D. V LJUBLJANI

prodaja premog iz

SLOVENSKIH PREM OG OVNIKOV

vseh kakovosti, v celih vagonih po originalnih cenah
premogovnikov za domačo uporabo kakor tudi za in-
dustrijska podjetja in razpečava na debelo

INOZEMSKI PREM OG IN KOKS

vsake vrste in vsakega izvora ter priporoča češkoslo-
vaški in angleški koks za livarne in domačo uporabo
kovski premog, črni premog in brikete

Naslov

355

**PROMETNI ZAVOD ZA PREM OG
D. D. V LJUBLJANI**
Miklošičeva cesta 15/I.

Vinotoč

Polič 1398

v Peklu-Frajdok
z 5. julijem otvorjen

Kurje oči.

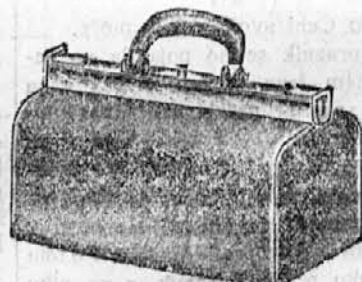
Najboljše sredstvo
proti kurjim očima

Claven je mast

Zaščitni znak,
Skladište u lekarama i
drogerijama ili izravno iz
tovarnice i
glavnog skladišta
M. Hrnjak, ljekarnik
Sisak. 1295

**Podpirajte so-
kolski tisk!**

PREDNO ODPOTUJETE

preskrbite se s potnimi kovčki, kasetami,
necessari, torbami, listnicami, nahrbtniki itd.
Vse to dobite v veliki izbiri in po zmernih cenah pri
IVAN KRAVOŠ - MARIBOR
Aleksandrova cesta št. 13. Telefon 207

**Kdor rabi
pisarniške potrebščine**

najboljše kvalitete, kupi le pri

1972

Zlati Brišnik, Slovenska ul. 10.

1972

**Zahtevajte
povsod »TABOR«**

LED

vsako množino
po nizki ceni se
dobi vsak čas pri

IZIDORU COPETTY

872

Vojašniška ulica štev. 5.

Na željo se dostavi tudi na dom.